

Sygn. akt **IX GC 845/14**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, 21 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący - SSO Katarzyna Krzymkowska

Protokolant - st. sekr. sądowy Paulina Kurowiak

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2015 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.**

przeciwko **R. C., A. C. i M. M. (1)**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanych **R. C., A. C. i M. M. (1)** solidarnie na rzecz powódki (...) **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.** kwotę 137.260,99 zł (sto trzydzieści siedem tysięcy dwieście sześćdziesiąt złotych 99/100) wraz z odsetkami ustawowymi od następujących kwot i dat:

- a) od kwoty: 12.675,15 zł od dnia 15 .11. 2011 do dnia zapłaty,
- b) od kwoty: 15.094,56 zł od dnia 15 .11. 2011 do dnia zapłaty,
- c) od kwoty: 7.257,00 zł od dnia 29.11. 2011 do dnia zapłaty,
- d) od kwoty: 7.503,00 zł od dnia 16.12. 2011 do dnia zapłaty,
- e) od kwoty: 22.509,00 zł od dnia 28 .12. 2011 do dnia zapłaty,
- f) od kwoty: 15.006,00 zł od dnia 28.12. 2011 do dnia zapłaty,
- g) od kwoty: 16.514,10 zł od dnia 3.01. 2012 do dnia zapłaty,
- h) od kwoty: 16.409,06 zł od dnia 4.01 2012 do dnia zapłaty,
- i) od kwoty: 24.293,12 zł od dnia 18.01.2012 do dnia zapłaty,

2. zasądza od pozwanych **R. C. i A. C.** solidarnie na rzecz powoda (...) **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.** kwotę: 6420,33 zł;

3. oddala powództwo w pozostałej części;

4. kosztami postępowania obciąża pozwanych i z tego tytułu:

a) zasądza od pozwanych **R. C., A. C. i M. M. (1)** solidarnie na rzecz powoda (...) **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.** kwotę: 10.862,00 zł;

b) nakazuje ściągnąć od pozwanych R. C., A. C. i M. M. (1) solidarnie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę: 2647,90 zł tytułem nieuiszczonej części wydatków na opinię biegłego.

/-/SSO K. Krzymkowska

UZASADNIENIE

Niniejszym pozwem powód – (...) Sp. z o.o. w W. dochodził od pozwanych:

1. **R. C.,**
2. **A. C.,**
3. **M. M. (1),**

- członków zarządu dłużnika powoda – (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K., zapłaty kwoty 137.260,99 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwot i dat szczegółowo wskazanych w pozwie oraz kosztami postępowania według norm przepisanych.

Powód podał, że pozwani R. C. i A. C. pełnią funkcję członków zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K., a pozwany M. M. (1) do 8 lutego 2012 r. pełnił funkcję prezesa zarządu tej spółki.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 20 czerwca 2012 r., sygn. akt: VI GNc 260/12 przeciwko spółce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K..

Wierzytelność powoda potwierdzona powołanym orzeczeniem sądowym wobec spółki (...) Sp. z o.o., nie została zaspokojona, wobec czego powód wystąpił z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Pomimo licznych czynności podjętych przez prowadzącego egzekucję Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) J. W., postępowanie egzekucyjne wobec M. S. okazało się bezskuteczne wobec braku majątku spółki wystarczającego na zaspokojenie roszczeń powoda.

Pismem z dnia 30 września 2013 r. prowadzący egzekucję w niniejszej sprawie Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w (...) J. W. poinformował powoda o bezskuteczności egzekucji z majątku spółki (...) Sp. z o.o., zaś w dniu 17 stycznia 2014 r. ostatecznie umorzył postępowanie egzekucyjne, wskazując, że w toku postępowania stało się oczywiste, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych, zwracając jednocześnie powodowi tytuł wykonawczy.

Powód miał na uwadze, że pozwani A. C. oraz R. C. pełnili funkcje w zarządzie spółki zarówno w okresie powstania zobowiązań spółki (...) Sp. z o.o. z tytułu nabycia przez spółkę towarów u powoda, zaistnienia wymagalności tych zobowiązań jak i bezskuteczności egzekucji z majątku spółki. Pozwany M. M. (1) pełnił funkcję prezesa zarządu do dnia jego odwołania z tej funkcji, tj. do dnia 8 lutego 2012 r., a zatem był członkiem zarządu spółki (...) Sp. z o.o. (prezesem jej zarządu) w okresie powstania zobowiązań spółki (...) Sp. z o.o. z tytułu nabycia przez spółkę towarów u powoda oraz zaistnienia wymagalności tych zobowiązań. Późniejsze odwołanie pozwanego M. M. (1) z zarządu spółki (...) Sp. z o.o. nie ma znaczenia z punktu widzenia przesłanek jego odpowiedzialności na podstawie art. 299 Kodeksu spółek handlowych.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie, VI Wydział Gospodarczy, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 7 marca 2014 r., sygn. akt: VI GNc 86/14 przeciwko pozwanym.

Każdy z pozwanych z osobna wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty zaskarżając go w całości i w tymże zakresie żądając oddalenia powództwa.

Argumentem swoistym w sprzeciwie pozwanego M. M. (1) miał być fakt, że w czasie gdy pozwany M. M. (1) pełnił funkcję członka zarządu spółki (...) sp. z o.o., nie istniały podstawy do ogłoszenia upadłości spółki. Po tym jak

pozwany M. M. (1) przestał pełnić funkcję członka zarządu spółki (...) sp. z o.o., spółka ta kontynuowała prowadzenie działalności gospodarczej. Wedle wiedzy pozwanego M. M. (1), zarówno powód, jak i inni wierzyciele uzyskali następnie względem spółki (...) sp. z o.o. tytuły egzekucyjne, które w efekcie doprowadziły do tego, że wartość ciężących na tejże spółce zobowiązań przeniosły wartość kapitału zakładowego spółki i całego jej majątku. Wobec powyższego, spółka (...) sp. z o.o. stała się niewypłacalna już po ustąpieniu pozwanego M. M. (1) z pełnienia funkcji członka zarządu.

Dalsze argumenty były wspólne we wszystkich trzech sprzeciwach. Pozwani podali, że roszczenie, mające stanowić podstawę pozwu, nie istnieje. Zgodnie bowiem z informacją zawartą w Krajowym Rejestrze Sądowym, gdy zarząd spółki (...) sp. z o.o. z/s w miejscowości K. jest wieloosobowy, do składania oświadczeń w imieniu tej spółki wymagane jest działanie dwóch członków zarządu albo członka zarządu wraz z prokurentem. Wymóg ten nie został spełniony w odniesieniu do umów, na podstawie których powód wystawił wskazane w pozwie z dnia 13 czerwca 2012 r. faktury. Z tej przyczyny przywołane przez powoda umowy traktować należy jako niezawarte.

Marginalnie podali, że powód w swoim pozwie z dnia 17 lutego 2014 r. błędnie określił datę, od której winny być naliczane odsetki, od należności głównej w przypadku, gdyby powództwo było zasadne – czemu pozwani jednak stanowczo zaprzeczają.

Pozwani podnieśli też zarzut niewłaściwości miejscowej Sądu, który wydał zaskarżony nakaz.

Postanowieniem z 25 kwietnia 2014 Sąd Okręgowy w Rzeszowie, VI Wydział Gospodarczy, w sprawie o sygn. VI GC 138/14 stwierdził swoją niewłaściwość i sprawę przekazał do tut. Sądu.

Strony do końca procesu podtrzymywały swoje dotychczas wyrażone, a wyżej opisane stanowisko, uzasadniając je również w swoich kolejnych pismach procesowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością - przedsiębiorcą, który prowadzi działalność gospodarczą w zakresie produkcji wyrobów chemicznych.

Pozwany R. C. był prezesem zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. od jej powstania do 24.03.2011, od kiedy to jest członkiem zarządu.

Pozwany A. C. jest vice-prezesem zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. od 24.03.2011.

Pozwany M. M. (1) był prezesem zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. od 24.03.2011 do 8.02.2012, kiedy to na podstawie uchwały nr 1 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. został odwołany ze stanowiska prezesa zarządu. 20.04.2012 wykreślono pozwanego M. M. (1) jako prezesa zarządu z rejestru.

bezsporne, a nadto dowód – odpis pełny KRS: powód (k. 13 i n.), (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. (k. 21 i n.), pismo sądu rejestrowego KRS (...) z 18.01.2013 wraz z załączoną uchwałą nr Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. z 8.02.2012 (k. 25 i n.).

Powód i (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. pozostawały w stałych stosunkach gospodarczych, w ramach których dłużna spółka zamówiła u powoda 1.09.2011, 17.10.2011 i 3.11.2011 produkty na łączną kwotę 137260,99 zł. Powód wystawił dłużnej spółce z tego tytułu szereg faktur VAT.

W związku z tym, że powód nie uzyskał w ustalonym czasie zapłaty należności za wykonanie umowy z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., powód wytoczył pozew o zapłatę w postępowaniu nakazowym przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. dochodząc kwoty 137.260,99 zł wraz ustawowymi odsetkami od:

- 12.675,15 zł od dnia 15 listopada 2011 r do dnia zapłaty,

- 15.094,56 zł od dnia 15 listopada 2011 r do dnia zapłaty,
- 7.257,00 zł od dnia 29 listopada 2011 r. do dnia zapłaty,
- 7.503,00 zł od dnia 16 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty,
- 25.509,00 zł od dnia 28 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty,
- 15.006,00 zł od dnia 28 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty,
- 16.514,10 zł od dnia 3 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty,
- 16.409,06 zł od dnia 4 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty,
- 24.293,12 zł od dnia 18 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 20 czerwca 2012 r., sygn. akt: VI GNc 260/12 przeciwko spółce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. w całości zgodny z żądaniem pozwu. Postanowieniem z 3.08.2012 nadana została klauzula wykonalności na ten nakaz.

dowód – poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn . powoda będącego r. pr. kserokopia – pozwu o zapłatę przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., ww. nakazu i postanowienia (k. 28-35), pozew w postępowaniu nakazowym (k. 28-31 akt SO w Rzeszowie VI GNc 260/12), faktury VAT (k. 21,25,27,32,35,38,41,44,48 akt SO w Rzeszowie VI GNc 260/12).

Na podstawie prawomocnego nakazu zapłaty wydanego przez ww. Sąd, powód złożył wniosek o wszczęcie egzekucji do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) J. W., z żądaniem skierowania egzekucji do wierzytelności, ruchomości oraz innych praw majątkowych dłużnika.

Pismem z dnia 30 września 2013 r. prowadzący egzekucję w niniejszej sprawie Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w (...) J. W. poinformował powoda o bezskuteczności egzekucji z majątku spółki (...) Sp. z o.o., zaś w dniu 17 stycznia 2014 r. ostatecznie umorzył postępowanie egzekucyjne, wskazując, że w toku postępowania stało się oczywiste, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych, zwracając jednocześnie powodowi tytuł wykonawczy.

Komornik przyznał powódce reprezentowanej przez radcę prawnego koszty zastępstwa prawnego w kwocie 900 zł i ustalił koszty egzekucji na 445,95 zł i obciążył nimi dłużnika.

Bezsporne, a nadto dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn . powoda będącego r. pr. kserokopia – wniosku egzekucyjnego z 22.08.2012 (k. 36-37), pism ww. komornika (k. 38 i n.), postanowienia ww. komornika z 17.01.2014 w sprawie KM 1224/12 (k. 53).

25 września 2012 strony zawarły umowę ugody zgodnie z którą spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. zobowiązała się do zapłaty na rzecz powoda należności orzeczonych prawomocnym nakazem zapłaty z 20.06.2012 wydanym przez SO w Rzeszowie, VI GNc 260/12 na którą składają się następujące kwoty:

- 1) 137.260,99 zł tytułem należności głównej,
- 2) 13573 zł tytułem odsetek ustawowych,
- 3) 5333 zł tytułem zasądzonych kosztów procesu.

Spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. zobowiązała się do zapłaty na rzecz powoda kwoty 157.254,32 zł w 6 równych miesięcznych ratach, począwszy od 15.10.2012 r. z zastrzeżeniem, że ostatnia rata, której termin płatności przypada na 15.03.2013 zostanie powiększona o odsetki za opóźnienie w zapłacie od 26.09.2012 do dnia zapłaty.

spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. nie wywiązała się z warunków ww. ugody.

Bezsporne, a nadto dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn . pozwanego będącego adw. kserokopia: ugody z 25.09.2012 (k. 272 -273)

W dniu 8 lutego 2012 spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. podjęła próbę restrukturyzacji zobowiązań wobec powodowej spółki. Zobowiązanie wobec powodowej spółki stanowiło 7,24% całości zobowiązań krótkoterminowych w 2011 roku. Według sprawozdania (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. na koniec 2011 r. w pozycji kredyty i pożyczki krótkoterminowe odnotowano kwotę 350.000 zł. Z zestawienia obrotów kont syntetycznych spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. wynika że kredyt został udzielony w 2011 roku. Oznacza to, że w 2011 zdolność kredytowa tej spółki została pozytywnie oceniona przez bank kredytujący.

Termin płatności ostatniej faktury wystawionej przez powoda przypadał na 17.01.2012, przy braku wcześniej wyspecyfikowanych faktur. Udział zobowiązań przeterminowanych spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. wobec powodowej spółki na 18.01.2012 wynosił 7,24% całości zobowiązań krótkoterminowych dłużnej spółki. Zdaniem biegłego konieczne było już wówczas wdrożenie działań restrukturyzacyjnych (porozumienia z wierzycielem) i/lub zgłoszenie wniosku o upadłość spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.. Działania podjęte dopiero 8.02.1012 roku były spóźnione - przy kryterium konieczności wdrożenia programu restrukturyzacyjnego zaproponowanego wierzycielowi w dniu 8.02.2012 r.

Na początku 2012 r. spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. nie miała płynności finansowej i to była przyczyna konieczności podjęcia działań restrukturyzacyjnych. Spółka miała również niższą rentowność sprzedaży niż inne spółki w tej branży. Wypłacalność dłużnej spółki nie ma znaczenia rozstrzygającego, gdyż spółka nie miała płynności finansowej na 31 grudnia 2011 oraz na 8 lutego 2012 r., co zresztą potwierdził jej zarząd, zgłaszając propozycję restrukturyzacji zadłużenia.

Dowód – opinia biegłego – dr-a M. B. (k. 212-252) ustne wyjaśnienie opinii złożonej na piśmie przez biegłego (k. 317-318)

Biegły w toku wykonywania opinii na zlecenie tut. Sądu w niniejszej sprawie zwrócił się do spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. o dokładne dane, które umożliwiłyby mu jednoznaczną odpowiedź na pytanie zawarte w postanowieniu dowodowym. Otrzymał jednak zwrot listu, z informacją, że adres go nie odebrał.

Dowód – przesyłka od biegłego do zarządu spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. (k. 253), ustne wyjaśnienie opinii złożonej na piśmie (k. 317)

Pismami z 16 października 2013 powód wezwał pozwanych do zapłaty kwoty 137260,99 zł w terminie 3 dni od doręczenia wezwania. Pozwani nie uczynili zadość żądaniu powoda, toteż powód wniósł pozew o zapłatę.

Bezsporne, a nadto dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn . powoda będącego r. pr. kopie: wezwań do zapłaty i dowodów nadania (k. 54 i n.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych dowodów – dokumentów i dowodu z opinii biegłego.

Dokonując ustaleń stanu faktycznego Sąd miał na uwadze, że każda ze stron obowiązana jest do złożenia zgodnych z prawdą wyjaśnień odnośnie okoliczności sprawy i oświadczeń co do twierdzeń strony przeciwnej (art. 3 k.p.c. i 210

§ 2 k.p.c.), przy czym ogólnikowe zaprzeczenie wszystkim twierdzeniom strony przeciwnej nie czyni zadość temu obowiązkowi (por. uchwała pełnego składu (...) z 15.0.1974 r., sygn. akt KW 2/74, publ. w OSNC 1974/12/203).

Sąd uznał za w pełni wiarygodne dokumenty urzędowe – dokumenty znajdujące się w aktach sprawy prowadzonej przeciwko dłużnej spółce (w tym przede wszystkim tytuł wykonawczy), które stanowiły dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.).

Wszystkie natomiast dokumenty prywatne korzystały z domniemania określonego w art. 245 k.p.c. Strony nie kwestionowały ich prawdziwości, ani tego, że zawarte w nich oświadczenia osób, które je podpisały od nich nie pochodzą, a i Sąd nie znalazł podstaw, aby czynić to z urzędu.

Sąd nie zwrócił się do organów egzekucyjnych, o których mowa w sprzeciwie pozwanego M. M. (1), albowiem nie wskazano szczegółowo okoliczności, na które dowody z otrzymanych dokumentów mają zostać przeprowadzone. Pozwany poprzestał jedynie na ogólnej, formule dowód: zwrócenie się przez Sąd do... Nadto okoliczności faktyczne, które miałyby wynikać z przedmiotowych dokumentów, tj. fakty dotyczące istnienia przeciwko spółce (...) kolejnych tytułów wykonawczych oraz prowadzone na ich podstawie postępowania egzekucyjne nie były sporne w niniejszej sprawie, a przede wszystkim nie miało to istotnego znaczenia dla jej rozstrzygnięcia. Nie było bowiem istotne dla rozstrzygnięcia, w kontekście zarzutów pozwanego M. M. (1), czy spółka była niewypłacalna w czasie, kiedy pozwany przestał już pełnić funkcję członka zarządu. Istotne było bowiem ustalenie, czy takie okoliczności zaistniały już w czasie, kiedy był on członkiem zarządu i do tego wystarczający okazał się zgromadzony w sprawie materiał dowodowy.

Zatem posługując się szczegółową argumentacją prawną, pozwany, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, nie zwrócił uwagi na treść przepisu art. 6 § 2 k.p.c. i art. 217 § 1 k.p.c. i ostatecznie nie zawarł w treści sprzeciwu żadnych konkretnych wniosków dowodowych. Mimo, że o treści tych przepisów był pouczony przy doręczeniu odpisu pozwu (por. k. 72). W literaturze podkreśla się, że strona żądająca od swego przeciwnika procesowego lub innego podmiotu przedstawienia dokumentu w sądzie powinna go szczegółowo oznaczyć w celu umożliwienia sądowi wydania postanowienia dowodowego (por. także postanowienie SN z dnia 16 września 1971 r., II CZ 114/71, OSNC 1972, nr 2, poz. 39).

Przystępując do oceny opinii biegłego należy podkreślić, że w postępowaniu cywilnym dowód w postaci opinii biegłego podlega ocenie na równi z innymi dowodami, a strony są uprawnione do podważania mocy dowodowej opinii biegłych za pomocą wszystkich dostępnych i przewidzianych przez prawo środków dowodowych.

Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000 roku (sygn. akt: I CKN 1170/98, OSNC 2001, nr 4 poz. 64) opinia biegłego podlega ocenie – przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c. – na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (zob. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2002 roku, V CKN 1354/00).

Kierując się powyższymi wytycznymi i biorąc pod uwagę pozostały materiał dowodowy sprawy Sąd uznał za przekonującą i w konsekwencji mającą zasadnicze znaczenie dla definitywnego rozstrzygnięcia sprawy opinię ww. biegłego. Należy zauważyć, że biegły ten dysponuje odpowiednią wiedzą dla sporządzenia przedmiotowej opinii i składania w tym zakresie zeznań. Sąd nie miał zatem żadnych zastrzeżeń do metody jej opracowania. Przedmiotowa opinia jest rzetelna, fachowa i czyni zadość postawionej tezie dowodowej. Wnioski końcowe pisemnej opinii zostały sformułowane w sposób jednoznaczny jednakże wymagały pewnego wyjaśnienia na rozprawie. Wyjaśnień tych biegły dokonał na rozprawie (k. 317-318), udzielił odpowiedzi na pytania i wątpliwości stron oraz sądu, wobec czego, wykorzystując opinię biegłego można było rozstrzygnąć sprawę. Sąd nie miał wątpliwości, że przyczyny braku pełnej precyzji opinii, które strona pozwana powołuje nie leżą po stronie biegłego, a strony pozwanej. Biegły bowiem dysponował materiałem dowodowym źródłowym takim z jakiego miał możliwość skorzystać. Podjął nawet próbę uzyskania pełniejszych danych, ale bezskutecznie.

Wszak biegły korzystał z materiału dowodowego zaferowanego przez strony. To obowiązkiem stron było dostarczenie, w myśl przepisu art. 217 § 1 – 3 k.p.c., lub powołanie dowodów, które byłyby pomocne do ustalenia przez biegłego daty niewypłacalności dłużnej spółki. Składając wniosek o dowód z opinii biegłego, który faktycznie korzysta z materiałów źródłowych w postaci dokumentacji księgowo- finansowej spółki, należy się liczyć z koniecznością złożenia od razu wraz z wnioskiem takich dokumentów lub złożenia wniosku dowodowego wskazującego zakres dokumentów oraz miejsce uch przechowywania. Jest to sprawa oczywista dla przeciętnego uczestnika procesu cywilnego, a już tym bardziej dla fachowego pełnomocnika reprezentującego stronę. Powołanie konieczności przeprowadzenia tych dowodów przez pełnomocnika pozwanego M. M. (1) po przeprowadzeniu całego dotychczasowego postępowania dowodowego było spóźnione i w ocenie sądu było to działanie podjęte jedynie dla zwłoki. Nic nie stało na przeszkodzie, aby w swoim sprzeciwie ten był członek zarządu dłużnej spółki zażądał przedłożenia – w trybie przepisów art. 248 k.p.c. – od spółki dokumentów, pozwalających biegłemu na pracę nad kompletną dokumentacją księgową. O takiej potrzebie pozwany niewątpliwie miał wiedzę już w momencie zgłoszenia sprzeciwu, gdyż dołączył do niego określoną ilość kopii dokumentacji finansowej spółki. Nie można także czynić biegłemu zarzutu, że nie miał kompetencji do wydawania opinii w niniejszej sprawie, skoro biegły posiada wieloletnie doświadczenie w analizie i ocenie prawidłowości funkcjonowania podmiotów gospodarczych, uzyskał w tej dziedzinie tytuł naukowy doktora i jest pracownikiem naukowym (...), a jego kompleksowa opinia jest nad wyraz wsparta literaturą i orzecznictwem.

W ocenie Sądu Okręgowego stanowisko opiniującego uznać należy za wyczerpujące i niebudzące wątpliwości, a każda odpowiedź na zadane pytanie została rzetelnie i jasno uzasadniona (por. wyrok SA w Krakowie z 7 maja 2013, I Aca 44/13).

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie co do zasady oraz prawie w całości co do wysokości.

Wniesionym w niniejszej sprawie pozwem powód dochodził od pozwanych zapłaty kwoty 143.681,32 zł, swoje roszczenie wywodząc z treści art. 299 k.s.h. statuującego subsydiarną odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za jej zobowiązania.

Zgodnie z art. 299 § 1 k.s.h. jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.

Przepis art. 299 k.s.h. chroni wierzycieli spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, ustanawiając subsydiarną odpowiedzialność odszkodowawczą członków zarządu obok odpowiedzialności samej spółki.

Celem wspomnianej regulacji jest zagwarantowanie wierzycielom spółki dodatkowej ochrony w wypadku, gdyby egzekucja wszczęta przeciwko spółce nie doprowadziła do zaspokojenia ich wierzytelności z powodów zawinionych przez członków zarządu spółki.

Ten charakter odpowiedzialności członków zarządu wyraża się tym, że stają się oni odpowiedzialni względem wierzyciela spółki dopiero z chwilą, gdy egzekucja przeciwko spółce za jej zobowiązania wobec wierzyciela, okaże się bezskuteczna.

W analizowanej sprawie bezspornym były terminy w jaki pozwani pełnią - co się tyczy pozwanych R. C. i A. C., lub pełnili - co się tyczy pozwanego M. M. (1), funkcje członków (prezesów) zarządu spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. (obecnie w K.).

Pozwani byli więc członkami zarządu spółki w chwili powstania wierzytelności powoda oraz w czasie kiedy powstała ich wymagalność (minęły bezskutecznie terminy płatności), w stosunku do (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., co nastąpiło w związku z wykonywaniem przez strony umowy sprzedaży towarów z IV kwartału 2011 roku. Co prawda pozwany M. M. (1) był krótko prezesem zarządu dłużnej spółki, niemniej nie kwestionował, że okres ten przypadła na

24.03.2011-8.02.2012, kiedy to na podstawie uchwały nr 1 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. został odwołany ze stanowiska prezesa zarządu.

Kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy miało przyjęcie odpowiedniego rozkładu ciężaru dowodu oraz zweryfikowanie twierdzeń stron w kontekście przedłożonych przez nie w toku sprawy dowodów.

Zgodnie z treścią art. 6 k.c., ciężar udowodnienia danego faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne.

Dokonując wykładni art. 299 §1 k.s.h. należy stwierdzić, że wierzyciel (powód) w procesie toczącym się przeciwko członkowi zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością musi wykazać zaistnienie dwóch przesłanek: po pierwsze faktu niezaspokojenia jego wierzytelności przysługującej mu w stosunku do spółki, a po drugie – bezskuteczność egzekucji powyższej wierzytelności, prowadzonej przeciwko spółce.

Należało mieć przy tym na uwadze, iż odpowiedzialność członków zarządu konstruowana przez wspomniany przepis nie jest odpowiedzialnością bezwzględna. Samo spełnienie przesłanek określonych w art. 299 § 1 k.s.h. nie przesądza jeszcze o odpowiedzialności pozwanego członka zarządu. Pozwani członkowie zarządu dłużnej spółki mogą bronić się wykazując, iż zaszyły przesłanki wyłączające ich odpowiedzialność wskazane w art. 299 § 2 k.s.h.

Ciężar dowodu zostaje w tym przypadku przerzucony na stronę pozwaną i to ona musi wykazać zaistnienie okoliczności ekskulpacyjnych.

Zatem odpowiedzialność odszkodowawcza członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością uzależniona jest od wykazania przez wierzyciela jedynie istnienia zobowiązania spółki oraz bezskuteczności egzekucji z majątku spółki (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2008 r. III CZP 72/08, OSNC 2009/2/20). Zarówno powstanie szkody, rozumianej jako obniżenie potencjału finansowego spółki, a nie bezpośredni uszczerbek w majątku wierzyciela, jak i inne przesłanki odpowiedzialności: tj. wina i związek przyczynowy pomiędzy tak rozumianą szkodą a zachowaniem członków zarządu spółki, funkcjonują na zasadzie domniemania ustawowego. Dlatego dowody na okoliczności opisane w art. 299 § 2 k.s.h. muszą przedstawić członkowie zarządu – czyli w tym wypadku pozwana.

Do powstania przewidzianej w art. 299 § 1 k.s.h. (poprzednio art. 298 § 1 Kodeksu handlowego) odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nieodzowne jest więc dysponowanie przez wierzyciela spółki tytułem egzekucyjnym stwierdzającym istnienie wobec niego zobowiązania spółki i udowodnienie, że egzekucja tego zobowiązania przeciwko spółce okazała się bezskuteczna (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 1999 r., III CZP 10/99, OSNC 1999, nr 12, poz. 203).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należało zważyć, że powód dysponował tytułem egzekucyjnym przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. - prawomocnym nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie w dniu 20.06.2012, w sprawie VI GNc 260/12, którym Sąd ten nakazał zapłatę następujących kwot: 137.260,99 zł tytułem należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi oraz kwotę 5333 zł tytułem zasądzonych kosztów procesu.

Tym samym należało uznać, że powód wypełnił obowiązek należytego wykazania swojej wierzytelności wobec dłużnej spółki.

Nie miały przy tym znaczenia dla odpowiedzialności pozwanych w tym procesie zarzuty co do naruszenia zasad reprezentacji dłużnej spółki.

O ile niektóre głosy w doktrynie dopuszczają badanie zarzutów co do zobowiązania dłużnej spółki w niniejszym postępowaniu (M. G., Charakter prawny i zakres przedmiotowy odpowiedzialności członków zarządu spółki z o.o. na podstawie art. 299 k.s.h., (...) 2008/11/24-30), o tyle Sąd rozpoznający sprawę tych poglądów nie podziela. Sąd stoi na stanowisku podzielanym przez judykaturę, że Sąd rozpoznający sprawę dotyczącą roszczenia opartego na art. 299 § 1 k.s.h. musi uznać istnienie roszczenia powoda przeciwko spółce, udowodnione dołączonym do pozwu

prawomocnym orzeczeniem sądu. Pozwany członek zarządu nie może zatem bronić się zarzutami przysługującymi ewentualnie spółce, których spółka nie wykorzystała w sprawie, w której wydano tytuł egzekucyjny przeciwko niej, gdyż prowadziłoby to bowiem do podważenia prawomocnego orzeczenia zapadłego przeciwko spółce przez ponowne badanie zasadności zasądzonego już w nim świadczenia, co w świetle art. 365 § 1 k.p.c. jest niedopuszczalne (zob. wyrok SA w Białymstoku z 4 marca 2015 r., I ACa 839/14, LEX nr 1665056; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2008 r., III CZP 94/08, OSNC 2009/10/135).

Poza tym pozwani nie wykazali w ogóle swojego zarzutu. Co prawda z przedłożonego przez stronę powodową odpisu pełnego z rejestru KRS dłużnej spółki wyraźnie wynika, że jej zarząd był wieloosobowy. Przeważa do składania oświadczeń w imieniu spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków zarządu albo członka zarządu wraz z prokurentem. Natomiast pamiętać trzeba, że każdemu członkowi zarządu przysługuje samodzielnie kompetencja w zakresie reprezentacji biernej – tj. przyjmowania oświadczeń woli kierowanych do spółki przez inne osoby – w tym stałych kontrahentów (por. A. Koch [w:] Prawo spółek handlowych. Podręcznik akademicki, pod red. A. Kocha i J. Napierały, s. 326-327). Pozwani nie obalili skutecznie domniemania płynącego z dokumentu urzędowego – nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Rzeszowie. Wszak z treści pozwu złożonego w tamtej sprawie o zapłatę przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. wynika, że strony pozostawały w stałych stosunkach gospodarczych, w ramach których dłużna spółka dokonywała zamówień drogą wiadomości elektronicznych towarów u powoda. Pozwani nie próbowali nawet wykazać, że nie potwierdzali lub nie wyrażali zgody na zaciągnięcie zobowiązań przez dłużną spółkę.

Powód wykazał również, że egzekucja należności wynikającej z prawomocnego nakazu zapłaty, wydanego przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie w dniu 20.06.2012, w sprawie VI GNC 260/12, przeciwko wyżej wymienionej spółce okazała się bezskuteczna. Okoliczności tej zresztą żaden z pozwanych nie kwestionował, toteż Sąd uznał ją za przyznaną na podstawie całości okoliczności sprawy (art. 230 k.p.c.).

Co do zasady należało więc uznać, że pozwani odpowiadają za zobowiązanie spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., której byli członkami zarządu, stwierdzone dołączonym do pozwu tytułem egzekucyjnym – wspomnianym nakazem zapłaty.

Trzeba mieć również na względzie, że pozwani nie wykazali istnienia choćby jednej z przesłanek egzoneracyjnych, o których mowa w art. 299 § 2 k.s.h.

Zgodnie z tym przepisem wyłączenie odpowiedzialności odszkodowawczej członka zarządu może nastąpić gdy:

- zgłoszenie wniosku o upadłość spółki nastąpiło we właściwym czasie,
- niezgłoszenie wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego nastąpiło bez winy członka zarządu,
- mimo niezgłoszenia we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości, wierzyciel spółki nie poniósł szkody.

Z treści sprzeciwów wynika, że pozwani nie kwestionowali faktu, że nie zgłosili wniosku o ogłoszenie upadłości, zatem odpada automatycznie pierwsza przesłanka egzoneracyjna.

Pozwany M. M. (1) wskazywał, że w czasie, w którym pełnił funkcję członka zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. nie istniały podstawy do ogłoszenia upadłości.

Wykazanie zaistnienia chociażby jednej z przytoczonych przesłanek, obciąża przy tym pozwanego członka zarządu, gdyż to on wywodzi z nich korzystne dla siebie skutki prawne.

Zauważyć trzeba, że zgodnie z przepisem art. 11 ust. 1 Ustawy z 28 lutego 2003 Prawo upadłościowe i naprawcze - dłużnika uważa się za niewypłacalnego, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych.

Fakt braku zapłaty wynagrodzenia na rzecz powoda przez dłużną spółkę, będący podstawą wystawienia tytułu wykonawczego wobec dłużnej spółki, której członkami zarządu byli pozwani, był bezsporny.

Skoro zaś, zgodnie z przepisem art. 21 ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie 2 tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie ów wnioski, a obowiązek ten, w myśl przepisu art. 21 ust. 2 ww. ustawy ciążył na pozwanych, jako członkach zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., to pozwani winni taki wniosek złożyć, czego bezspornie nigdy nie uczynili.

Z przeprowadzonego dowodu z opinii biegłego wynika, że co prawda pozwani podejmowali działania restrukturyzacyjne, niemniej nie dość, że okazały się one nieskuteczne (niewykonana ugoda z powodem), to niewłaściwe w kontekście niniejszego postępowania – brak wniosku o ogłoszenie upadłości mimo stosownych ku temu przesłanek. Biorąc pod uwagę faktyczną postawę pozwanych, tj. jak się okazało nie zrealizowali w żadnej części propozycji ugodowych, działania te nastawione były jedynie na odwołanie w czasie konieczności znoszenia egzekucji komorniczej.

Wszak biegły zarówno w swojej pisemnej opinii jak i w trakcie ustnych wyjaśnień na rozprawie jednoznacznie podał, że na początku 2012 roku, a więc w momencie, kiedy jeszcze członkami zarządu byli wszyscy trzej pozwani, (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. nie miała już płynności finansowej. Była to zatem podstawa do podjęcia działań restrukturyzacyjnych i/lub zgłoszenia wniosku o upadłość (k. 225 i 317). Jak słusznie wskazał biegły – tego typu działaniem jest również restrukturyzacja przez upadłość, zwłaszcza w sytuacji, gdy jest to upadłość układowa.

Jeśli brać tylko pod uwagę, że członek zarządu odpowiada natomiast na podstawie art. 299 § 1 k.s.h., gdy przez niezłożenie wniosku w terminie doprowadził do powstania nowych niezaspokojonych zobowiązań spółki, które nie powstałyby gdyby wniosek o upadłość został złożony we właściwym czasie. Wierzyciel powstałego w takich okolicznościach zobowiązania spółki ponosi szkodę, gdyż na skutek takiego zachowania członka zarządu nie miałby tego prawa wobec spółki, a tym samym nie mogłoby powstać jego roszczenie wynikające z omawianego unormowania (wyrok SN z 4 lipca 2013, I CSK 646/12, LEX nr 1365595), a owe nowe niezaspokojone zobowiązanie wobec powódki powstało przed terminem na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., to pozwanym można przypisać odpowiedzialność z art. 299 § 1 k.s.h. Przeto, jeśli wniosek o ogłoszenie upadłości zostałby złożony w obowiązującym terminie, wierzytelność powoda w kwocie dochodzonej pozwem mogłaby nie powstać.

Pozwani w ogóle w toku postępowania nie podnosili okoliczności, że wskutek niezgłoszenia wniosku o upadłość dłużnej spółki powód nie poniósł szkody. Przesłanka egzoneracyjna przewidziana w art. 299 § 2 in fine k.s.h., że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody, uwalnia pozwanego od odpowiedzialności tylko w razie przeprowadzenia dowodu, że wierzyciel nie uzyskałby zaspokojenia swej wierzytelności z powodu braku wystarczającego majątku, nawet gdyby wszczęto postępowanie upadłościowe lub układowe na skutek wniosku w tym przedmiocie złożonego we właściwym czasie (wyrok SN z 2012-11-29, V CSK 575/11, LEX nr 1289054). Pozwani jednak takiego dowodu skutecznie nie przeprowadzili.

Opierając się na przytoczonych argumentach należało uznać, że pozwani nie wykazali w trakcie procesu istnienia wskazanych w art. 299 § 2 k.s.h. przesłanek egzoneracyjnych.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

W punkcie 2 wyroku sąd zasądził tylko od pozwanych R. C. i A. C. kwotę: 6420,33 zł. Kwota ta stanowi koszty postępowania sądowego w sprawie VI GNC 260/12 Sądu Okręgowego w Rzeszowie oraz koszty postępowania egzekucyjnego przeciwko spółce (...). Koszty te jako niewątpliwie obciążające spółkę (...) sp. z o.o., obciążają konsekwentnie również członków jej zarządu. Jednakże należy mieć na uwadze, że zarówno w czasie wniesienia i prowadzenia sprawy o zapłatę przed Sądem Okręgowym w Rzeszowie jak i w czasie postępowania egzekucyjnego pozwany marek M. nie był już członkiem zarządu spółki (...) sp. z o.o. W tej sytuacji nie może on ponosić odpowiedzialności za ich powstanie i w tym zakresie, co do pozwanego M. M. (1), sąd oddalił powództwo jak w punkcie 3 wyroku.

O odsetkach ustawowych Sąd orzekł stosownie do art. 481 § 1 k.c.: jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności.

Sąd Okręgowy, w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę, podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w uchwale z 7 grudnia 2007 r. III CZP 118/06 (OSNC 2007/9/136), zgodnie z którym: odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 k.s.h. obejmuje zasądzone w tytule wykonawczym, wydanym przeciwko spółce, koszty procesu, koszty postępowania egzekucyjnego umorzonego z powodu bezskuteczności egzekucji i odsetki ustawowe od należności głównej. Zatem żądanie powoda zapłaty kwot 5333 zł i 1087,33 zł bez odsetek, jako zgodne z ww. poglądem, znalazło swoje odzwierciedlenie w wyroku jako zasadne. Taka była bowiem wysokość kosztów z nakazu zapłaty wobec dłużnej spółki oraz kosztów postępowania egzekucyjnego wynikająca z postanowienia komornika prowadzącego egzekucję wobec (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P..

W punkcie 4 sentencji wyroku, Sąd - na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. - tj. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, kosztami obciążył w całości solidarnie pozwanych.

W związku z tym, że pozwani przegrali spór w całości winni zwrócić powodowi poniesione koszty procesu, na które składają się: wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 3600 zł wynikające z § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł), kwota (...) tytułem zwrotu uiszczonych opłat od pozwu (k. 66).

Sąd nakazał ściągnąć pokryte tymczasowo ze środków Skarbu Państwa koszty opinii biegłego w kwocie 2647,90 zł, a niepokryte z zaliczki pozwanego M. M.. W związku z tym, że to pozwani przegrali sprawę w całości, są oni obowiązani, w myśl przepisów art. 2 ust. 1 i 2 w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 3 i art. 83 ust. 2 Ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, do pokrycia tych wydatków.

SSO Katarzyna Krzymkowska